

νου χρειώδεις, ἀλλὰ καὶ διαφόροις σπορίμοις οἷς ἐπισπεῖραι τὴν γῆν καὶ κτήνεσιν ἀναγκαίοις καὶ τοῖς πρὸς τὸ οἰκοδομεῖν ἐπιτηδεύουσιν ἀπασιν, ὧν τὴν ἀπότισιν εἰς τὸ Ἡμέτερον ταμεῖον ἐν δέκῃ ποιήσασθαι ἔτεσιν, ὡσαύτως καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν τῇ Ἡμετέρᾳ ἀνεγερθῆναι δαπάνῃ· ὅσοι δὲ εὐποροῦντες τυγχάνουσιν, ἔξεστιν αὐτοῖς ἰδίᾳ δαπάνῃ οἰκοδομεῖν ἐν ᾗ ἔλαχον γῆς οἰκίας καὶ ἐργαστήρια, ἀποθήκας τε καὶ μηχανουργεῖα, καὶ ὅς' ἂν ἄλλα βούλωντο, ἀπατι κοινῶς μηδενὶ προσδιορισμῷ καταλύματος στρατιωτικοῦ καθυποβάλλομένοις, εἰ μὴ ἐντισι πολέμου περιστάσεις, ὅτε χρεῶν τὴν στρατιὰν διὰ τῆς ὑμῶν διαδοῖναι γῆς· σύμπαντες δὲ ἐλεύθεροι τῆς στρατιωτικῆς ἀποτίσεως τῶν νεοσυλλέκτων ἔσεσθε, ἔξαιρουμένων ὅσοι ἰδίᾳ θελήσῃ τὴν Ἡμετέραν στρατιωτικὴν ὑπουργεῖαν ἡμεῖρονται.

δ'. Τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἰγνατίῳ πανευσπλάγγχνως διὰ βίου τὴν πνευματικὴν διοίκησιν ἐγγειρίζομεν πάντων τῶν ἀπὸ Κριματίας μετ' αὐτοῦ ἐξελθούτων καὶ τοῦ λοιποῦ ἐξελευσομένων ἀποίκων, ᾧ ἀμέσως ὑπέκειν δέον τῇ ἀγιωτάτῃ Ἡμετέρᾳ διοικήσει συνάδῃ· τῶν ἱερέων οἵτινες αὐτῷ συνεκολούθησαν πάντως τὰς ἰδίᾳς παροχίας ἃς ἔλαχον ἔξουσιν, ὑποτασσόμενοι αὐτῷ καὶ τοῦ λοιποῦ δυνάμει ἰδίᾳ χαιρετονεῖν ἐκλογῇ καὶ ἄλλους, οὓς ἡ χρεία ἀπαιτήσῃ ἐν τῷ αὐτοῦ ποιμνίῳ, καθάπερ καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

ε'. Τὸ δικαστικὸν καὶ πολιτικὸν τοῖς κοινῶς νόμοις παρακολουθήτω τῆς Ἡμετέρας βασιλείας ὑπ' ἀλλήλων ἐλευθέρους ψήφοις τῶν προστώτων ἐκλεγόμενων, οἵτινες καὶ ἀξιώματα ἐχέτωσαν καὶ μισθοὺς ὡς τέτακται ἐν τῇ τοῦ Ἀζωβίου ἐπαρχίᾳ ὑπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῆς τοῦ τοποτηρητοῦ διοικήσεως. Ἡ ἐν ταῖς κώμαις καὶ χωρίοις προφυλακὴ ἀπὸ παντός συναντήματος ἐπιτήδεις ἐφόροι ἐκ Ρώσων ἐμπιστευθήσεται, οἷς οὔτε κρίσις οὔτε τι ἄλλο ἐπιτέτραπται,

εἰ μὴ τὸ συνηγορεῖν καὶ φύλακας εἶναι τῶν ἐγκατοίκων.

Ἐφεξῆς μετὰ τὸ ἀποκατασταθῆναι ἕκαστον τῶν βασιλικῶν ἐγκατοίκων εἰς τὴν ἐξελέξατο τάξιν, συγχωροῦμεν αἰωνίως καὶ διαδοχικῶς ἡδεσθαι τῇ ἀπολαύσει πάντων, ὧν κατὰ τοὺς κοινούς νόμους καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἐγκατοίκων τῆς Ἡμῶν βασιλείας ἀπολαύουσι τῆς ἐλευθέρου δηλαδὴ ἐμπορίας ἔξω τε καὶ ἐνδον τῆς ἐπικρατείας Ἡμῶν, οἷς καὶ πρὸς πλείονα ὠφέλειαν συγκεχώρηται ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐμπορικῇ κατασκευάζειν πλοῖα, καὶ μηχανουργεῖα ἀνοικοδομεῖν ὅσα τε ἀνγκαῖα καὶ ὠφέλιμα, καὶ τῇ ἐμπορίᾳ συμφέροντα οἰκοδομήματα καὶ ἀμπελώνας ἐαυτοῖς ἐμφυτεύειν, ὧν τινῶν τὸν οἶνον ἐν μὲν τῇ Ἡμετέρᾳ ἀποικίᾳ μικροῖς μέτροις, ἐν δὲ τοῖς ἐνδον τῆς ρωσικῆς ἐπικρατείας πόλεσι καὶ χώραις πίθοις δύνασθε πωλεῖν, ἐπεκτεινομένοις ἐν οἷς δῆποτε ἐμπορεῖα ὅση αὐτοῖς δύναιμις τε καὶ ἔφεσις, καὶ τέλος ὑπὸ τὸ Ἡμέτερον αὐτοκρατορικὸν σκήπτρον τοῖς τῶν νόμων ὑπερασπίσεως ἀπολαύουσιν.

Παρηγορικῶς ἐλεηθέντων παρ' Ἡμῶν τῶν προνομίων τούτων ἀπάσῃ τῇ ὑμῶν κοινότητι, ἐπὶ τῷ ἔχειν αὐτὰ τὴν ἰσχὺν εἰς αἰώνιον διαδοχὴν ἰδίᾳ χειρὶ ὑπεγράψαμεν καὶ τῇ Βασιλικῇ Ἡμῶν σφραγίδι κυρωθῆναι προστάξαμεν. Δέδοται ἐν τῇ Αὐτοκρατορικῇ Ἡμῶν Καθέδρᾳ τῆς Ἀγίουπετροπόλεως, ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐβδομηκοστῷ ἐνάτῳ Μαΐου κ', τῆς Ἡμετέρας δὲ Βασιλείας δεκάτῳ ἐξοδόμῳ.

Εὐαγγελικὴ

Павелъ, Гвердзая.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Τῶν συντακτῶν τις τοῦ ἀνὰ χειρὸς περιοδικοῦ, παθὼν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνεκα τῆς συντόνου ἐργασίας, ἔγραφε παίζων πρὸς τινὰ τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν λογιῶν φίλων, ὅτι ἐφλυάρησεν ὁ ἀρχαῖος ἐκείνός εἰπὼν, « διπλοῦν ὀρώσιν οἱ μαθόντες γράμματα » διότι αὐτὸς μαθὼν ἑστερήθη καὶ τῆς ἀπλῆς ὁρά-

σεως. Ὁ δὲ λόγιος φίλος, ὅστις καὶ διὰ λόγῳ καὶ διὰ γραφῆς εὐεργετῇ τὴν κοινὴν πατρίδα, παρωδήσας τὸ γνωμικὸν ἀπέστειλε τῷ γράψαντι, συνοδεύσας καὶ δι' εὐτρυπέλου ἐπιστολῆς, ἣν τινες νομίσαντες ἀξίαν τῆς προσοχῆς τοῦ ἀναγνώστου παραθέτομεν ἐνταῦθα ἐν ἀποσπάσματι. « Ἐλάβον τὴν ἐπιστολὴν σου τῆς 9 Ἰανουαρίου, ἐν ᾗ παρετήρησα τὴν δικαίαν σου ἀγανάκτησιν κατὰ τοῦ εἰπόντος ὅτι

« διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα. » Ἐπαθον δὲ παράδοξόν τι ἐν τῷ ἀναγινώσκειν τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς σου· ἡσθάνθην δηλονότι ἐλαφρόν τινα καὶ λίαν εὐάρεστον γαργαλισμὸν περὶ τὴν δεξιάν μου μὴνιγγα, καὶ μὴ τὴν ἀλήθειαν τοῦτό ἐστιν ὃ δὴ κηλοῦσί τινες ποιητικὸν οἶστρον· διότι, ἅμα τῷ γαργαλισμῷ, ἡσθάνθην ἐν ἐμοὶ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ διὰ στίχων διορθῶσαι τὸ κακῶς ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου γνωμολόγου εἰρημένον. Τί παράδοξον πράγμα ὁ ποιητικὸς οἶστρος! Μάλιστα μὲ κατέλαβεν, εἰ καὶ ἐλαφρότατα, καὶ ἐν ἀκρῇ ἐποίησα τὸ ἐξῆς, « πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιήσας, » ὡς ἔλεγεν ὁ Κρίτων πρὸς τὸν Σωκράτην. Ἀλλὰ διστάζω νὰ σοὶ ἀνακρινώσω τῆς Μούσης μου τὸ προῖον, μὴ εἴπῃς καὶ περὶ ἐμοῦ ὅ,τι καὶ περὶ τοῦ ἀρχαίου γνωμοδότου, καὶ τότε θὰ γείνωσιν αἱ μασκαράδες δύο. Ἐλπισμόνησα γράφων ἐν ἀποκρέφ κάλλιστα δύναμαι νὰ ὀνομασθῶ μασκαράς, ἄνευ κινδύνου ν' ἀπολέσω οὐδὲ κερταίν τῆς μεγάλης ποιητικῆς μου δόξης!!! Ἰδοὺ σοὶ λοιπὸν οἱ στίχοι μου

« Διπλοῦν ὁρῶσιν
» ὅμως τρυφῶσιν
» οἱ πλουσιώτατοι
« Διπλοῦν δ' ὁρῶσιν
» ἀλλὰ πεινῶσιν
» οἱ λογιώτατοι. »

στίχοι ἴσως ἀνάλκτοι, διότι ἐποιήθησαν ἄνευ θείας ἀντιλήψεως, οὐδὲ μ' ἐνέπνευσε Μοῦσα οὐδεμία, οὔτε Ἑλικωνιάς, οὔτε Ἀρκαδίας τις τετραπόδαρος, διότι οὐδεμίαν ἐπακαλεσάμην. Περιέχουσιν ὅμως ἀλήθειαν ἀναντιρρήτην, καὶ διορθοῦσι τοῦ ἀρχαίου γνωμολόγου τὸ ἡμαρτημένον γνωμικὸν ἀπόφθεγμα. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι περὶ μόνων τῶν ἐν Ἑλλάδι λογιωτάτων ὁ λόγος, διότι τούτους εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ὁ γράψας ἐκεῖνο, ὅστις φαίνεται ἀρχαιότερος τοῦ Πτωχοδρόμου, μὴ ἀνחנוῦς τοῦ ταλαιπώρου τούτου λογιωτάτου τὴν Ἰλιάδα.

- Ἀπὸ δὲ τάχα γέγονε γραμματικὸς τεχνίτης
- Ἐπιθυμῶ καὶ τὸ ψῆμιν καὶ κῆπαλον καὶ ψόχαν,
- Καὶ διὰ τὴν πῆναν τὴν πολλὴν καὶ τὴν στενοχωρίαν
- Ἰδρῖζω τὴν γραμματικὴν καὶ κλαίγω καὶ φωνάζω
- Ἀνάθεμα τῷ γράμματι! Χριστὲ καὶ ποῦ τὰ θέλει!
- Ἀνάθεμα καὶ τὴν κατὸν κ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
- Ὅπου μὲ παρεδώκανε εἰς τὸ σχολιὸν ἐμένα,
- Τάχα νὰ μάθω γράμματα, τάχα νὰ ζῶ ἀπ' ἐκεῖνα « κλ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΟΡΙΤΣΑΣ (1).

ὑπὸ στρατιωτικὴν ἐποψὴν θεωρουμένη ἡ Κοριτσά, εἶναι ἡ πύλη, εἴτε ἡ κλεις τῆς Ἡπείρου. Διό-

τι περικυκλουμένη κατὰ τὰ τρία πλευρὰ ὑπὸ τῶν ὁρέων τῆς Πίνδου, καὶ σχηματίζουσα τὴν μόνην διόδον, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν ῥάχιν «Κιάρι» (ὁδὸς πρὸς τὰ Ἰωάννινα) 4 ὥρας μακρὰν, ἥτις θεωρεῖται ὡς ἄλλη Θερμοπύλαι, ἔχουσα ἐκατέρωθεν καὶ δύο στενωποὺς λίαν δυσβάτους, ἀνατολικῶς μὲν τὸ Κοζέλιον, δυτικῶς δὲ τὴν ῥάχιν «Γιάντσι», παρέχει εἰς τὸν ξένον, τὸν κάτοχον τῆς Κοριτσᾶς, τὴν εἰσοδὸν πρὸς τὴν Ἡπειρον.

Εἰς δὲ τὴν κοιλάδα πῆς Κοριτσᾶς δύναται νὰ εἰσέλθῃ τις ἀνατολικῶς διὰ τοῦ στενοῦ τῆς Δεσόλης «Τσαγκῶν» (ὁδὸς Καστορίας, Σιατίστης, Βογατζικοῦ κλ.), ἀνατολικοβαρβίως διὰ τῆς ῥάχως «Πρεκθῆς», τὸ πάλαι Σελασφόρου (ὁδὸς Βιτωλίων), ἀρκατικῶς δὲ διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ ποτὲ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ τῆς Μαλέκης (ὁδὸς Ἀχρίδος, ἄνω Ἀλβανίας). Εἰς τὴν Ἡπειρον δύναται νὰ εἰσέλθῃ τις, πλὴν τῆς Κοριτσᾶς, καὶ διὰ τῆς παραλίου πεδιάδος τοῦ Βεραιίου, ἀλλὰ τῆς Κοριτσᾶς ἡ θέσις, καθὼς κεντρικὴ, εἶναι πλέον ἀξιόλογος. Δυτικῶς ἀπέχει τοῦ Αὐλώνος 28 ὥρας, μεσημβρινῶς τοῦ Ἰονίου πελάγους «τῆς Σαγιάδος», 36, καὶ ἀνατολικῶς τῆς Θεσσαλονίκης, 46 ὥρας.

Ἡ κορυφὴ τῆς Πίνδου, ὁ Γράμμος, ἀπέχει ὥρας 7, ὥστε τὸ λεκανοπέδιον τοῦτο, ἐν ᾧ κεῖται ἡ πόλις, εἶναι τὸ ὑψηλότατον ὅλων τῶν τῆς Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας. Διότι τὰ ἀπὸ τὸν Γράμμον παγάζοντα ὕδατα, σχηματίζουν ἀνατολικῶς τὸν Ἀλιάκμονα ποταμὸν, καὶ δυτικῶς τὸν ποταμὸν τῆς Κονίτσας, τοῦ Βιθικουκίου, τῆς Κοριτσᾶς τὸ Δουναβέσιον, καὶ τῆς Δεσόλης, χυνομένους εἰς τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον. Ἀνχωρῶν τις ἐκ Κοριτσᾶς, δύναται διὰ τῆς κορυφαίας γραμμῆς τῆς Πίνδου, νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς Ἑλλάδος, χωρὶς νὰ παρεκκλίνῃ ποσῶς· διὸ καὶ ὅρος τοῦτο ἐπιτοπίως λέγεται «Μωράβι».

Ὅτι ἡ ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐξελέξατο πάντοτε ὡς τὸ καταλληλότατον κεντρικὸν ὁρμητήριον τῶν στρατευμάτων τῆς, πρὸς καταστολὴν τῶν κατὰ καιροῦς ἀναφρνέντων στασιαστῶν ἐν Ἡπείρῳ, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς:

Ἐπὶ τοῦ πολέμου τῆς Πύλης μετὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ Τεπελένης, διὰ τῆς Κοριτσᾶς εἰσήγαγε τὸν ὀθωμανικὸν στρατὸν ὁ Ἰσμαήλ Πασσᾶς Παλλιάσσας. (Ἡ Παλλιάσσας ἀπέχει 2 ὥρας τῆς Κοριτσᾶς. Ἄλλη εἶναι ἡ τῆς Χιμάρας.) Ὅτε τὸ 1833, ἔτος ἐπολέμου· ὁ Σουλτάνος τὸν ἄλλον ἀντάρτην τῆς Ἡπείρου Σουλχτάρ Πόνταν, κατὰ τὸ ὀχυρώτατον ὅρος τῆς Μελεσίνης, ὁ στρατηγὸς Μαχμούτ Πασσᾶς εἰς Κοριτσάν ἔθετε τὸ στρατόπεδόν του, καθὼς καὶ ὁ Σαδραζάμης ἄλλοτε, ὁ Ἐσκιτ Πασσᾶς τὸ 1845, καὶ τελευταῖον ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Γκλιώνη Λέκκ τὸ 1847, ὁ Δαρβόχωρ Πασσᾶς.